

- Διατί ;
— Διότι ονομάζομαι Ἐρώστρατος ἡ Ἐμπεδοκλῆς !
(Ἀκολουθεῖ).

MOZAR

Ἡ

Ο ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΝ ΑΣΜΑ.

— c —

ἽΟ Μοζάρ, περιώνυμος μουσουργός, ἔζησε τριάκοντα πέντε ἔτη, ἀπέθανε δὲ ποιῶν τὸ ἐπικήδειον ἐκεῖ-ο ἄσμα, τὸ ὁποῖον ἡ ἀγνωμοσύνη καὶ ὁ ἐγωϊσμός τῶν ἀνθρώπων δὲν ἠθέλησε νὰ ψαλῇ ἐπὶ τοῦ τάφου του ... Οὕτω λοιπὸν ἡ μεγαλοφυΐα πεπρωμένον νὰ ἔχη σύντροφόν της παντοτεινὸν τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν δυστυχίαν ;

ἽΟ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Σαλσβούργου προσεκάλεσέ ποτε παρ' αὐτῷ τὸν Μοζάρ. ἽΕξέυρετε ὁποία ὑπῆρξεν ἡ φιλοξενία τὴν ὁποίαν τῷ προσέφερεν ; ... ἽΟ Μοζάρ προσεκλήθη εἰς τὴν τράπεζαν τῶν θεραπόντων καὶ παραμαγείρων τοῦ ἀρχιεπισκόπου τούτου ! ἽΟ ἐκλέκτωρ τῆς Βαβαρίας προσέφερεν εἰς τὸν Μοζάρ διὰ τέσσαρα μελοδράματα, δι' ἅτινα ὁ συγγραφεὺς ἐζήτηι χίλια φράγκα, τριακόσια φιορίνια, καὶ ἐφρόνει πάλιν ὅτι οἱ καλλιτέχναι εἶναι πολὺ ἀπαιτητικοί. — Μετὰ πολλὰ λοιπὸν τοιαῦτα συμβεβηκότα, θαυμάζετε διότι ἀπέθανε πέντε καὶ τριακοναετῆς ! Τὸ κατ' ἐμὲ, θαυμάζω μᾶλλον πῶς, τοσούτων θλίψεων ποτισμένος, παραγῶριζόμενος καὶ περιφρονούμενος ὑπὸ τῶν ἐγωϊστῶν, δὲν ἐβρίψεν εἰς τὸν ἄνεμον τὸ δαιμόνιον τόξον του, ἐπιλέγων.

— Ἀς σιωπήσω, ἡ σιωπὴ προτιμότερὴ τοῦ βνεΐδους.

ἽΟ Βολφγκάγγιος Ἀμαδαῖος Μοζάρ ἐγεννήθη τὴν 27 Ἵανουαρίου τοῦ 1756 ἔτους εἰς Σαλσβούργον, πόλιν τῆς μεσημβρινῆς Γερμανίας. ἽΕξαετῆ, τὸν ἤκουον εὐχαρίστως κυμβαλίζοντα μικράς τινας συνθέσεις τευ ὀκταετῆς, ἐπαίξεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Βερσαλίας ἑννεαετῆς, ἐσύνθεσε δύο μελωδήματα (sonates) ὧν τὸ μὲν ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Κ. Βικτωρίαν, θυγατέρα Λαυδοβίκου τοῦ ις'. τὸ δὲ εἰς τὴν κόμησιν τοῦ Ρεσέ' δεκαετῆς, μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἐσύνθεσεν ἑξ νέα μελωδήματα ἅτινα ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Βασίλισσαν Καρλότταν' δωδεκαετῆς, ἐποίησεν κωμικὸν μελόδραμα, ἐπιδοκιμασθὲν ὑπὸ τῶν περιφημοτέρων τότε ἐν Ἀγγλίᾳ μουσουργῶν. ἽΗ Finta Semplice εἶνε λοιπὸν τὸ πρῶτον μελόδραμά του, τὸ πρῶτον ἄνθος τοῦ στεφάνου, τὸ ὁποῖον ἡ εὐγνωμοσύνη ἔθεσε πολὺ βραδείως ἐπὶ τοῦ τάφου του. Τὸ ἀπὸ τὴν ἡλικίαν τῶν δώδεκα ἔτων μέχρι τοῦ τέλους τοῦ σταδίου του διάστημα ὑπῆρξεν ἐξαίσιος σειρά συνθέσεων, αἵτινες παρεκίνησαν τὸν Ἀῤῥηνά εἶπε : « ἽΟ Μοζάρ εἶνε ὁ μεγαλύτερος τῶν ὑπαρχόντων μουσουργῶν. » καὶ τὸν

Μαρτίνον : « Μετὰ τόσα ἀριστουργήματα τῆς ἀρτογενούς ταύτης μεγαλοφυΐας, δὲν διακινδυνεύει τις νὰ προείπῃ, ὅτι εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ σταδίου του, δὲν θέλει ἀφήσῃ οὐδένα ὑπεράνω αὐτοῦ ἀνταγωνιστὴν. »

Καὶ ὅμως ὑπέφερε πολλὰ ὁ Μοζάρ ἴσως τὸν Don Juan του. . . τί δὲν ὑπέστη μέχρις οὗτο ἐνοήσωνσι τὴν ἀξίαν του ! Μόλις εἴχον ἐντὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγραφέως τὸ ἔργον του ἐχειροκροτήθη. Αἱ ! θὰ φωνάξουν οἱ δυσδαίμονες, ὁ ἀνθρώπος μετὰ θάνατον τιμᾶται ! . . Ἀλλὰ τότε ποῦ ἡ ἀντομολογία του ;

ἽΜέραν τινὰ ὁ Μοζάρ, ἐργαζόμενος ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου του, εἶχεν ἀπαγορεύσει ῥητῶς τὴν εἴσοδον εἰς τὴν γυναῖκά του' παίζων ἔλεγεν, ὅτι αἱ γυναῖκες ἐγίνοντο αἰτία νὰ σφαλῇ. Καὶ ὅμως, ἰδοὺ ἀκούονται ἀπαλοὶ κτύποι ἐπὶ τῆς θύρας του.

— Τίς εἶνε ;

ἽΗ σύζυγός του ἐφαίνε ἐπὶ τοῦ εὐδοῦ.

— ἽΕγώ, Ἀμαδαῖε, σοῦ. . .

— Σοῦ εἶχα ἀπαγορεύσει. . .

ἽΒσιώπησεν, ἰδὼν ἐπιστολὴν εἰς τὰς χεῖρας τῆς γυναικὸς του, τὴν ἔλαβε καὶ διευθύνθη νὰ καθήσῃ ἐπὶ τῆς καθέδρας, τὴν ὁποίαν Γεώργιος ὁ Γ'. τῷ εἶχε δωρήσει' ἡ γυνὴ του τὸν ἀφῆσε μόνον.

— ἽΙδού, ἐπιστολὴ ἀνευ σφραγίδος ἡμευ, σφραγὶς μελανῇ, χαρακτὴρ ἀγνωστος' πάλιν ἀνώνυμός τις ἀναμφιδόλως, πάλιν, φθονερὸς τις ζητῶν ἐπιθεύλως νὰ μοῦ εἴπῃ ὅτι ἡ μουσικὴ μου δὲν εἶνε ἀνταξία οὐδέ κἄν τοῦ Δρούμμερ ἡ τοῦ Γκάρτ. ἽΕ ! ρίψωμεν ταύτην εἰς τὸ πῦρ ! Καὶ πραγματικῶς ἐκινήθη ἵνα τὴν ρίψῃ, ὅτε ἄλλη τις ἰδέα τὸν ἐκράτησεν.

— Ἀς ἴδω, εἶπεν, ἵτως μοῦ παραυσιάζεται περίστασις τις νὰ πράξω καλόν' καὶ τὴν ἤνοιξεν.

ἽΗ ἐπιστολὴ ἦν ἀνώνυμος, ἀλλὰ ποσῶς ὕβριστικὴ' ἐζήτουν ἀπὸ τὸν περίφημον μουσουργὸν τὴν σύνθεσιν ἑνὸς ἐπικηδείου μέλους, τοῦ ὁποίου μόνος ἔμελλε νὰ προσδιδεῖται τὸ ἀντίτιμον. Τῷ παρεχώρουν ὅλον τὸν ἀναγκαῖον πρὸς τοῦτο καιρὸν, καὶ κατὰ μῆνα ἔμελλε νὰ παρουσιασθῇ τις εἰς αὐτὸν διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἐπικήδειον τοῦτο μέλος, ἂν ἤθελεν εἴσθαι τελειωμένον.

Τοσούτον ἐπικερδὴ παραγγελίαν ποτὲ ὁ Μοζάρ δὲν εἶχε λάβει, ἐκραξέ λοιπὸν τὴν σύζυγόν του καὶ δούς αὐτῇ τὴν ἐπιστολήν.

— Ἀνάγνωσον, εἶπε.

Πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Μοζάρ ἦν πτωχός. Τὰ τριακόσια φιορίνια, τὰ ὁποῖα ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Βαβαρίας μετὰ τὸσαύτης μεγαλοδορίας ἠδυνήθη νὰ ἐκβάλῃ ἐκ τοῦ βαλαντίου του, εἶχον ἐξαντληθῇ, καὶ δὲν ἔμενεν εἰς τὸν καλλιτέχνην παρ' ἡ ὀνειροπόλησις μέλλοντος ὠραίου. Καὶ τοῦτο μὲν εἰς τὰς ἀνάγκας του οὐδὲν συνεισέφερεν, ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ ἀνώνυμος ἐπιστολὴ ἐνεψύχωσε τοὺς νέους μας συζύγους, καὶ ἀμφοτέροι, ἀφ' οὗ συνεχάρησαν ἀλλήλους διὰ τὴν τόσον ἀπροσδόκητον εὐτυχίαν, ἐσκέφθησαν :

— Ποῖος εἶν' αὐτός ὁ μεγαλόδωρος καλοθελητής μας ;

Μὴν παρεῖλθεν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς ἀνωδύμου ἐπιστολῆς. Ὁ Μοζάρ ἐπέστρεφεν ἀπὸ πᾶς δοκιμᾶς ἑνὸς τῶν μελοδραμάτων του, ὅτε, εἰς τὴν καμπὴν ὁδοῦ τινος, ἄνθρωπος περιβεβλημένος μέλανα μανδύαν τὸν ἠρώτησεν, ἂν αὐτὸς ᾔην ὁ Μοζάρ καὶ πρὶν οὗτος τελειώσῃ τὴν σύντομόν του ἀπάντησιν, ὁ ἄγνωστος τὸν ὠδήγησεν ἐντὸς εἰσπολείου, ὅπου ῥάπτης, σκυτοτόμος καὶ ποίλοποιὸς περιέμενον.

— Ἐκτελέσατε τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχοντός μου ; εἶπε συντόμως ὁ ἄγνωστος.

Πάραυτα ὁ ῥάπτης ἐπλησίασε τὸν Μοζάρ καὶ τὸν παρετήρησε ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ὁ σκυτοτόμος ἐβλεπε μετ' ἐκπλήξεως τὴν κακὴν ὑπόδυτον τοῦ μουστουργοῦ. Ὁ ποίλοποιός, λαμβάνων τὸ μέτρον τῆς κεφαλῆς του, ἐφώναξε :

— Τερτάιφλ ! τί αὐτίον !

Πραγματικῶς, τὸ διαζόον του ὠτίον ἦν παραδόξως μεγάλον !

Τὶ ἤσθάνετο ἄρα γε ὁ δύστηνος Ἀμεδαῖος, τί διανοεῖτο κατὰ τὴν σκηνὴν ταύτην ἥ; ἢ ὁ ἥως ; Ἡ καλλιτεχνικὴ του ἀξιοπρέπεια δὲν ἐξετίθετο παντελῶς διὰ τὸν οἶκτον τὸν ὁποῖον ἐνέπνεε· ἐξεναντίας, ὁ Μοζάρ, ἦν ἀπλοῦς καὶ ἀνεκτικός, ἕως καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ὀχληρὰς παιδιὰς τῶν μικρῶν του ἀνεψιῶν, εἰς ἃς ἀφίνετο ἀγογγίστως.

Ὁ ἄγνωστος καὶ ὁ μουστουργὸς ἔμειναν μόνοι· ὁ πρῶτος ἔλαβε τὸν λόγον.

— Κύριε Μοζάρ, σκοπεύετε νὰ ἐργασθῆτε ἐπὶ τοῦ ἐπικηδείου μέλους, τὸ ὁποῖον σᾶς ἐζητήθη ;

— Ναί, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ καλλιτέχνης· τελειώνει ἐντὸς τριῶν μηνῶν.

— Καὶ τὸ ἀντίτιμόν του ;

— Ἐκατὸν φοιρίνια, κύριε.

— Εἶνε ὀλίγα· ἰδοὺ τριακόσια.

— Τ' ἀποποιούμαι· τὸ ἔργον δὲν ἀξίζει πλέον ἑκατόν.

— Δότε τὸ ἐπίλοιπον δότε εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ὁ πρῶτος πτωχὸς, ἐξηκολούθησεν ὁ ἄγνωστος κύπτων πρὸς τὸ οὖς τοῦ μουστουργοῦ, δὲν εἶθε σεις κύριε Μοζάρ ;

Τὰ ὅμματα τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου ἐνεπλήσθησαν δακρύων· ὁμίλει ὁ δυστυχὴς ὅτι τὴν πτωχίαν του μόνος ὁ Θεὸς ἐγνώριζεν ! Ἡρυθρίασε, ναί, ὁ μέγας ἄνθρωπος κατένευσε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποστῇ τὰ βλέμματα θνητοῦ γινώσκοντος τὴν πενίαν του, ἔφυγε δρομαίως ἐκ τοῦ εἰσπολείου καὶ ἔτρεξε νὰ παρηγορηθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς νέας αὐζύου του.

— Ἀμεδαῖε ! εἶπεν αὕτη βλέπουσα τὸν σύζυγόν της ἠλλοιωμένον, τί ἔχεις, φίλε μου ;

— Κλείσε, καλὴ μου, τὴν θύραν, καὶ ἂς παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν νὰ μᾶς χρηρίσῃ ζωὴν εἰρηνικὴν.

Ὅκτω ἡμέρας ὕστερον ἔφερον εἰς τὸν μουστουργὸν ἐντελὴ καὶ λαμπρὰν ἰνδυμασίαν, δι' ἣν ἀπεποιήθησαν πᾶσαν πληρωμὴν, θεωροῦντες ὡς τὴν καλυτέραν τῶν ἀμοιβῶν τὴν τιμὴν, ὅτι ὑπηρετήσαν τὸν Κεῖν. Μοζάρ. Μολαταῦτα ὁ καλλιτέχνης, θέλων νὰ τοὺς δώσῃ ἐν δαίγματι τῆς εὐγνωμοσύνης του, τοὺς ὠδήγησεν

TOM. Ε'. (Φυλλάδιον 100)

εἰς τὸ γραφεῖόν του, καὶ λαβὼν ἀντίτυπα τινὰ μικρῶν του συνθέσεων, ἔγραψεν ἐπ' αὐτῶν τὸ ὄνομα του καὶ τοῖς τὰ ἐδώρησεν. Ἠλπιζεν δὲ ὁ Μοζάρ νὰ μαθῇ παρ' αὐτῶν ποῖος εἶνε ὁ ἀγρυπνῶν τοσοῦτον εἰς τὴν ὑπαρξίν του· ἀλλὰ ματαίως, διότι ὁ ῥάπτης εἰς τὰς ἐπανειλημμένας ἐρωτήσεις του ἀπεκρίνετο :

— Ὁ Θεὸς μᾶλλον νὰ σὲ κουράνῃ, παρὰ νὰ ἀκούσῃς τὸ βιολίον τοῦ Δροῦμερ· Μοζάρ δὲν εἶνε ὅλος ὁ κόσμος !

— Πήγαινε εἰς τὸν διάβολον, ἐμουρμούρισεν ὁ Μοζάρ· ἔπειτα στρεφόμενος πρὸς τὸν σκυτοτόμον,

— Εἰπέ με, ἐξηκολούθησε, ποῖος σ' ἐπιφόρτισε νὰ μὲ ὑποδύσῃς ;

Καὶ ὁ σκυτοτόμος ἀπήντησεν,

— Ὁ Γκάρτ εἶναι ἀκόμη μαθητὴς εἰς τὸ κύμβαλον· ποῦ Μοζάρ !

Ἦλθε καὶ ἡ σειρά τοῦ ποίλοποιου.

— Ὁ Δροῦμερ καὶ ὁ Γκάρτ δὲν ἀφίστανται τὸ ἐσωπᾶν τοῦ χειροτέρου πύλου τῆς Γερμανίας !

Ὁ Μοζάρ, χάσας τὴν ὑπομονήν του, τοὺς ἐδείξε τὴν θύραν καὶ ἔκραξε τὴν σύζυγόν του.

— Τι ἔκαμες, καλὴ μου, τὰ 300 φοιρίνια, τὰ ὁποῖα ὁ ἄγνωστος εἶχε θέσει εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἐνδύματός μου ;

— Σοῦ ἠγόρασα τραπεζομαζάνηλα καὶ πανίον, φίλε μου.

— Καὶ δὲν εἶχομεν λοιπόν ;

— Μικρὰ πράγματα.

— ὦ Θεέ μου ! ἔκραξεν ὁ καλλιτέχνης μετὰ συγκινήσεως, διὰ νὰ μὴν ᾔμαι ῥάπτης ἢ σκυτοτόμος ! τοῦλάχιστον τὸν χρυσὸν τὸν ὁποῖον μεῦ ρίπτουν θὰ ἠδυνάμην νὰ δώσω εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὡς τὸν Μοζάρ, καὶ εἰς τὸν Μοζάρ δὲν εἶνε συγχωρημένος οὐδὲ ν' ἀποποιῇται τὴν ἐλεημοσύνην... Γύναι ! συγχώρησέ με, σ' ἔκαμα δυστυχῇ· ἀλλ' ἰδὲ, εἶχα τόσῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ μέλλον !...

Καὶ ἡ κεφαλὴ του ἔπεσε μελαγχολικῶς ἐπὶ τοῦ στήθους του, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκλείσθησαν ἀπαλῶς· ἡ σύζυγός του ἐπέθεσε φίλημα ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς παρειᾶς του καὶ ἀπεμακρύνθη, γνωρίζουσα ὅτι τοιαῦται στιγμαὶ τῷ ἦσαν αἱ καταλλήλοισαι διὰ τὴν μουσικὴν σύνθεσιν.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ μορφή τοῦ Μοζάρ φαιδρύνεται, μεδιάμα ἐμψυχόνει τὰ χεῖλη του, αἱ παρειαὶ του χρωματίζονται, οἱ πόδες του καὶ αἱ χεῖρές του κινούνται, ὡς νὰ διευθύνῃ συμφωνίαν τινὰ ἀγγέλων. Αἰφνης ἐγείρεται περὶ χαρὸς, μετὰ διαλάμποντας τοὺς ὀφθαλμοὺς, λαμβάνει κάλαμον, γράφει ταχέως τὴν ἔμπνευσίν του, ρίπτεται ἐπὶ τοῦ κυμβάλου του, καὶ ἐδῶ ὁ εὐδαίμων καλλιτέχνης κλαίει ἐνώπιον μιᾶς τῶν ἐκλεκτοτέρων περικοπῶν τοῦ ἐπικηδείου του.

ὦ σεις, οἵτινες καὶ ἂν ᾔσθε, ζητήσατε νὰ ἀκούσετε τὸ κύκνειον τοῦτο ἄσμα, καὶ ἡ ψυχὴ σας συγκεκινημένη, θέλει δεηθῇ ὑπὲρ τοῦ Μοζάρ !

Ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ὑπασχέθη νὰ τελειώσῃ τὴν σύνθεσιν ἐπλησίαζε. Λεοπόλδος ὁ Β'. ἐμελλε νὰ σπυρθῇ αὐτοκράτωρ, καὶ ὁ Μοζάρ, θαυμάζων αἰετοῖς τὴν

καλὴν πολιτικὴν τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ἀπεφάσισε νὰ συνθέσῃ διὰ τὴν στέφιν του ὕμνον, ἄξιον τῆς ἀγάπης τὴν ὁποίαν τοῦ ἐνέπνευεν. Ἀρχισε λοιπὸν νὰ ἐργάζεται, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὸν ἐπεραιώσεν. Ἡ σύζυγός του ἠτοίμασε τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὁδοπορίαν, καὶ ἀμφότεροι διευθύνθησαν εἰς τὴν ἁμαξάν, ἧτις ἐμελλε νὰ τοὺς φέρῃ ἀπὸ Βιέννης εἰς Πράγαν.

Ὁ Μοζάρ διετίθετο ν' ἀναβῇ, ὅτε ὁ αὐτὸς ἄγνωστος, ὁ ὁδηγῆσας αὐτὸν εἰς τὸ καπηλεῖον, τὸν ἐσταμάτησε, κρατῆσας αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ ἐνδύματος του. Ὁ καλλιτέχνης ἀντρευχίασεν, ἀναγνωρίσας τὸν μελανὸν μαυδύαν.

— Τί με θέλετε; εἶπεν ἀποτόμως.

— Κύριε, τὸ ἐπικηδεῖον ἐτελείωσεν;

— Ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς θελεῖ εἶνε τελειωμένον.

— Πολὺ καλὰ! ἔχω δύο λόγους νὰ σᾶς εἶπω, Κ. θελήσατε νὰ με ἀκούσετε.

Καὶ ὁ ἄγνωστος ἔσυρε παράμερα τὸν καλλιτέχνην, καὶ ἐξηκολούθησε.

— Τί ἐκτερῆσατε ἀπὸ τὸ μελόδραμά σας ὁ Ἄλκηστις;

— Τίποτε.

— Καὶ ἀπὸ τὸ τοῦ γάμου τοῦ Φ. γάρο.

— Μικρὰ πράγματα.

— Καὶ ὁ Don Juan τί σᾶς προσέφερεν;

— Δάκρυα καὶ πόνους!

— Κ. Μοζάρ, ὁ αἶὼν εἶνε ἄδικος, οἱ μεταγενέστεροι θὰ σᾶς ἱκανοποιήσουν. Καὶ ἔμως ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἐκτιμῶντες τὸ ταλάντόν σας. Ἀκούσατε, ἐνθυμηθῆτε τὸν μελανοενδεδυμένον ἄγνωστον, ἀλλὰ μὴ θελήσετε ποτε νὰ γνωρίσετε τὸν εὐεργέτην τοῦτο δύναται ἴσως νὰ σᾶς εἶνε θανασίμως ἐπιζήμιον.

Καὶ χρηματοφυλάκιον ἔπεσε μετὰ χρότου πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Μοζάρ. Οὗτος ἀπορῶν καὶ ἐκπληκτος ἐπιστρέφει ταχέως παρὰ τῇ σύζυγῳ του, καταπατῶν τὸ μυστηριώδες χρηματοφυλάκιον.

Φθάσας εἰς Πράγαν προσεβλήθη ἀπὸ κακοῦθι πυρετόν, καὶ χάρις εἰς τὰς προσπάθειας ἐμπείρων ἱατρῶν καὶ τῆς γυναικὸς του, ἠδυνήθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Βιέννην.

— Καλὴ μου, εἶπεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν σύζυγόν του, τὸ ἐπικηδεῖον αὐτὸ μέλος θὰ με φέρῃ εἰς τὸν τάφον!

Υψώσας δὲ μηχανικῶς πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ βλέμμα, εἶδε νέαν περιστερὰν, τὴν ὁποίαν μόνος του ἐπεμελεῖτο, ἀνιπταμένην πρὸς τὸν αἰθέριον θόλον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰς πτέρυγας τῆς χαριέντως κινοῦσαν εἰς τὸν γλαυκὸν ζέφυρον τῆς ἐλευθερίας.

— Φεῦ! ἐμορφόρισεν, ἡ πτῆσις τῆς περιστερᾶς ταύτης δὲν μοῦ ἀποκαλύπτει τὸ τέλος μου!

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὁ Μοζάρ ἦτον ἔρμαιον πενήθμων προαισθησεων· δδυνηρὰ μελαγχολία ἐκυρίευσεν τὴν ψυχὴν του, καὶ δὲν ἐσκέπτετο τὸ ἐπικηδεῖόν του, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν περὶ σφῆραν, ἧτις τοῦ ὠμιλοῦσε περὶ θανάτου.

Ὅλγιον ἐτι ἀπελείπετο διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του τοῦτο, καὶ μίαν πρωΐαν ἠγέρθη μετὰ τὴν σι-

ρεὰν ἀπόφασιν νὰ τὸ περαιώσῃ· ἀλλὰ μόλις ἐτέθη ἐνώπιον τοῦ κυμβάλου του καὶ σκοτοδινῶν, παρακαλεῖ νὰ τὸν ἀπομακρύνουν, ὁμιλεῖ μετὰ τρόμου περὶ τοῦ μελανοενδεδυμένου ἄγνωστου, κλαίει, φωνάζει, δολοῦζει. . . . Μετὰ δύο ὥρας ἡ σύζυγός του δακρύουσα ζητεῖ ἱερέα. Ὑποτυχῶς δὲν ἀπέθανεν ἐκ τῆς κρίσεως ταύτης, ἀλλ' οἱ ἱατροὶ δὲν τὸν ἐγκατέλειπον οὐδὲ μίαν στιγμὴν· ἀπεμακρυνον τὴν διασχυρὴν (partition) τοῦ ἐπικηδεῖου του, καὶ ἔκτοτε εἰς τὴν Γερμανίαν ἤρχισαν νὰ τὸν κλαίουν καὶ νὰ τὸν ἐκτιμοῦν.

Ταχέως οἱ ἱατροὶ ἐπίστευον ὅτι ἴαθη, καὶ τοῦ ἐσυγχώρησαν νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς τὰς συνθέσεις του, εἰς τὸ ἐπικηδεῖόν του.

Τὴν 7ην Σεπτεμβρίου 1791, εἶπεν εἰς τὴν σύζυγόν του. « Ἀποθήσω τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θὰ ἦδυνάμην τέλος νὰ χαρῶ τὴν ὑπαρξίν! » ἐζήτησε γραφίδα, καὶ ἤρξασθη εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Agnus Dei. Εἰς τὸ τεμάχιον τοῦτο ἡ μεγαλοφυΐα ἀποχαιρετᾷ τὴν γῆν. Ἐζήτησε συγχώρησιν ἀπὸ τὴν νέαν του σύντροφον, δι' ὅσον κακὸν τῆς ἐπροξένητεν, ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ στήθεος τὸ ἐπικηδεῖόν του, καὶ μετὰ τοὺς βραχίονας τεταμένους πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀφῆκε τὴν τελευταίαν τοῦ πνοῆν.

Μεταφράσις I. I.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ.

— 0 —

Ὁ Βικτωρ Ουγκώ (Victor Hugo) ἐγεννήθη τὴν 26 Φεβρουαρίου 1802 εἰς Βεζανσόνν. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, κόμης Ἰωσήφ Λεοπόλδος Σιγισμέρτος Ουγκώ, ἦτο συνταγματάρχης τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ σταθμεύοντος τάγματος. Μόλις δὲ μετὰ παρέλευσιν ἐξ ἑβδόμαδων ἀπὸ τῆς γενήσεως αὐτοῦ, οἱ γονεῖς ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν, ἦλθον εἰς τὴν νῆσον Ἑλβαν, ἀφ' ἧς ἡ μήτηρ ἔφερε τὸ τέκνον τῆς εἰς Παρισίους καὶ ἀκολούθως εἰς Ἰταλίαν, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Avellino (βασιλείου τῆς Νεαπόλεως), τῆς ὁποίας διοικητὴς ἐστάλη ὁ σύζυγος αὐτῆς. Κατὰ τὴν δευτέραν ἐν Παρισίοις αὐτῶν διαμονὴν ἀπὸ τοῦ 1809 ἕως 1811 ἔτους, ἡ Κ. Ουγκώ κατώκει μετὰ τῶν νεαρῶν τέκνων τῆς, τοῦ Εὐγενίου καὶ τοῦ Βίκτωρος, εἰς μονήρην τινὰ ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου κειμένην οἰκίαν, ὅπου ἀρχαίως τις ἱερεὺς τὸν παρέδωκε τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν.

Ἐν τῷ μοναστικῷ τούτῳ βίῳ, ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν ἄμκα δὲ καὶ τρυφερὰν ἐκπαίδευσιν μητρὸς μὴ διασταζούσης παντελῶς καὶ νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν κόσμον, ὅπως καλλίτερον ἐκπαιδεύσῃ τὰ τέκνα τῆς, ἡ νοημοσύνη αὐτῶν ἀνεπτύχθη ταχέως, καὶ περιστάσις τις ἀπροσδόκητος δὴγχιερε τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν